

LATINA PRO NELATINÁŘE – HODINA III. GRAMATIKA

Indikativ plusquamperfekta aktiva se tvoří přidáním koncovek, jež mají shodný tvar s tvary imperfekta slovesa *esse* (*eram, eras...*), k perfektnímu kmeni příslušného slovesa. Pasivum plusquamperfekta je složené a skládá se z participia perfekta a tvarů imperfekta slovesa *esse*:

AKTIVUM

1.	<i>laudāv - eram</i> dříve jsem pochválil	<i>monu - eram</i> dříve jsem napomenul	<i>lēg - eram</i> dříve jsem přečetl	<i>audīv - eram</i> dříve jsem uslyšel
2.	<i>laudāv - erās</i>	<i>monu - erās</i>	<i>lēg - erās</i>	<i>audīv - erās</i>
3.	<i>laudāv - erat</i>	<i>monu - erat</i>	<i>lēg - erat</i>	<i>audīv - erat</i>
1.	<i>laudāv - erāmus</i>	<i>monu - erāmus</i>	<i>lēg - erāmus</i>	<i>audīv - erāmus</i>
2.	<i>laudāv - erātis</i>	<i>monu - erātis</i>	<i>lēg - erātis</i>	<i>audīv - erātis</i>
3.	<i>laudāv - erant</i>	<i>monu - erant</i>	<i>lēg - erant</i>	<i>audīv - erant</i>

PASIVUM

1.	<i>laudātus, a, um eram</i> dříve jsem byl pochválen	<i>monitus, a, um eram</i> dříve jsem byl napomenut	<i>lētus, a, um eram</i> dříve jsem byl přečten	<i>audītus, a, um eram</i> dříve jsem byl uslyšen
2.	<i>laudātus, a, um erās</i>	<i>monitus, a, um erās</i>	<i>lētus, a, um erās</i>	<i>audītus, a, um erās</i>
3.	<i>laudātus, a, um erat</i>	<i>monitus, a, um erat</i>	<i>lētus, a, um erat</i>	<i>audītus, a, um erat</i>
1.	<i>laudāti, ae, a erāmus</i>	<i>monitī, ae, a erāmus</i>	<i>lētī, ae, a erāmus</i>	<i>audītī, ae, a erāmus</i>
2.	<i>laudāti, ae, a erātis</i>	<i>monitī, ae, a erātis</i>	<i>lētī, ae, a erātis</i>	<i>audītī, ae, a erātis</i>
3.	<i>laudāti, ae, a erant</i>	<i>monitī, ae, a erant</i>	<i>lētī, ae, a erant</i>	<i>audītī, ae, a erant</i>

Tento čas vyjadřuje předčasnost pře dějem minulým a používá se především ve vedlejších větách.

Indikativ futura II. aktiva se tvoří přidáním koncovek shodných s tvary futura slovesa *esse* (*ero, eris...*) k perfektnímu kmeni příslušného slovesa. Výjimku tvoří 3.os.pl., kde z důvodu odlišení od indikativu perfekta se namísto tvaru **-erunt** k perfektnímu kmeni připojuje koncovka **-erint**. Pasivum futura II. je složené a skládá se z participia perfekta a tvarů futura slovesa *esse* (bez výjimky):

AKTIVUM

1.	<i>laudāv - erō</i> až pochválím	<i>monu - erō</i> až napomenu	<i>lēg - erō</i> až přečtu	<i>audīv - erō</i> až uslyším
2.	<i>laudāv - eris</i>	<i>monu - eris</i>	<i>lēg - eris</i>	<i>audīv - eris</i>
3.	<i>laudāv - erit</i>	<i>monu - erit</i>	<i>lēg - erit</i>	<i>audīv - erit</i>
1.	<i>laudāv - erimus</i>	<i>monu - erimus</i>	<i>lēg - erimus</i>	<i>audīv - erimus</i>
2.	<i>laudāv - eritis</i>	<i>monu - eritis</i>	<i>lēg - eritis</i>	<i>audīv - eritis</i>
3.	<i>laudāv - erint</i>	<i>monu - erint</i>	<i>lēg - erint</i>	<i>audīv - erint</i>

PASIVUM

1.	<i>laudātus, a, um erō</i> až budu pochválen	<i>monitus, a, um erō</i> až budu napomenut	<i>lētus, a, um erō</i> až budu přečten	<i>audītus, a, um erō</i> až budu uslyšen
2.	<i>laudātus, a, um eris</i>	<i>monitus, a, um eris</i>	<i>lētus, a, um eris</i>	<i>audītus, a, um eris</i>
3.	<i>laudātus, a, um erit</i>	<i>monitus, a, um erit</i>	<i>lētus, a, um erit</i>	<i>audītus, a, um erit</i>
1.	<i>laudāti, ae, a erimus</i>	<i>monitī, ae, a erimus</i>	<i>lētī, ae, a erimus</i>	<i>audītī, ae, a erimus</i>
2.	<i>laudāti, ae, a eritis</i>	<i>monitī, ae, a eritis</i>	<i>lētī, ae, a eritis</i>	<i>audītī, ae, a eritis</i>
3.	<i>laudāti, ae, a erunt</i>	<i>monitī, ae, a erunt</i>	<i>lētī, ae, a erunt</i>	<i>audītī, ae, a erunt</i>

Tohoto času se užívá zejména relativně ve větách vedlejších k vyjádření předčasnosti před budoucím dějem věty hlavní. Absolutně jej užívají klasičtí autoři místo futura I. k vyjádření větší míry jistoty budoucího děje.

EXERCITIONES

I. Přeložte s všimněte si použití časů:

1. *Audivi pariter ac vidi, quod nec audiveram nec videram.*
2. *Když kdosi vybíral otroka, aby ho koupil, ptal se ho:
Probus-ne eris, si te emero? Etiamsi non emeris.*
3. *Makedonský král Filip, otec Alexandra Velikého, vybrožoval v dopise Lakedaimoňanům:
Si in Laconicam venero, finibus vos expellam. – Lacedaemonii rescripserunt: „Si.“*
4. *Phaedrus, Bajky 3, 14, 10:
Cito rumpes arcum, semper si tensum habueris.*
5. *Ovidius, Žalozpěvy 1, 9, 5:
Donec eris felix, multos numerabis amicos;
tempora si fuerint nubila, solus eris.*
6. *Martialis, Epigramy 1, 47:
Nuper erat medicus, nunc est vispillo Diaulus;
quod vispillo facit, fecerat et medicus.*

II. Převeďte spojení do plurálu indikativu perfekta pasiva, poté do indikativů plusquamperfekta a futura II pasiva:

<i>puella laudatur</i>	<i>puellae laudatae sunt – laudatae erant – laudatae erunt</i>
<i>animal mactatur</i>
<i>conditio accipitur</i>
<i>liber legitur</i>
<i>detrimentum agitur</i>
<i>exercitus discitur</i>
<i>homo interficitur</i>
<i>matrimonium frangitur</i>

III. Převeďte následující výrazy do indikativu perfekta pasiva a plusquamperfekta pasiva:

<i>tuum concilium laudamus</i>	<i>tuum concilium a nobis laudatum est – laudatum erat</i>
<i>Romani templum pulchrum aedificant</i>
<i>amicos vestros exspectavimus</i>
<i>pulchra monumenta delent</i>
<i>tempestas magna incipitur</i>
<i>milites naves hostium frangunt</i>
<i>coniurati consulem petunt</i>
<i>discrimen oritur</i>